

Tennis expanderar

Tennisförbundet och media förstärkte snabbt effekten och följde upp med reklam och propaganda för sporten. "Spel på alla ytor" blev en slogan för tennis. Tennisbanor anlades som aldrig förr runt om i landet. Instruktioner spreds, hur man enkelt skapade ytor, där barn och ungdom kunde spela med racket och boll. Runt om i landet såg man hur ungdomar spelade på parkeringsplatser och många öppna asfaltsytor.

Siffror visar att expansion inte bara var ett önsketänkande. Under 1960-talet fördubblades medlemsantalet i tennisklubbar till cirka 55 000 och antalet klubbar till nära 900. Nästan alla ungdomar som ville prova tennis hade möjlighet på nära håll i en lokal klubb.

En 10-årig grabb bollade mot en garageport i Södertälje och fantiserade om att han spelade Davis Cup som Janne och Uffe i TV. Wijk sammanfattar sin analys av TV:s betydelse.

Tennis blev en framgångsaga, tack vare att TV var en faktor som gjorde grenen tydlig och spännande för allt fler människor. Janne och Uffe var personligheter som gick genom rutan till svenska folket. På detta följde kompletterande gynnsamma faktorer som sponsorer och kommunalt intresse.

Men Wijk betonar, att det även finns exempel på sporter som haft fina förutsättningar i TV och framgångsrika

idoler utan att uppnå samma lyckosamma effekt som tennis. Därför bör forskningen fortsätta att söka ytterligare förklaringar till varför en idrottsgren förvandlas till folklig och framgångsrik som tennis gjorde på 1960-talet. En utveckling som några andra grenar därefter också fått uppleva.

BO NORDLUND

Gävleiddrottare hyllas i idrottstidning 1916

Nordiskt Idrottslif var under tidigt 1900-tal landets ledande idrottsmagasin. Påfallande ofta finns där artiklar och bilder hämtade från idrottslivet i Gävle. I julnumret 1916 väljer skribenten Swenson ut de sju bästa svenska prestationerna under året. Två av prestationerna har friidrottarna Clas Gille, Gefle IF, och Göran Hultin, IFK Gävle, stått för. Gille olympier i Stockholm år 1912 och Hultin i Antwerpen 1920. Gille avslutar sin aktiva karriär 1917 och blir vår förste professionelle tränare.

BO NORDLUND

Clas Gille 383 i stav år 1913

Få svenska idrottsmän torde vara så välförtjänta att stå på rekordlistan som gävlebon Gille, ty det är sannerligen inte många som nedlagt ett så intensivt arbete som den mannen för att nå sitt syfte

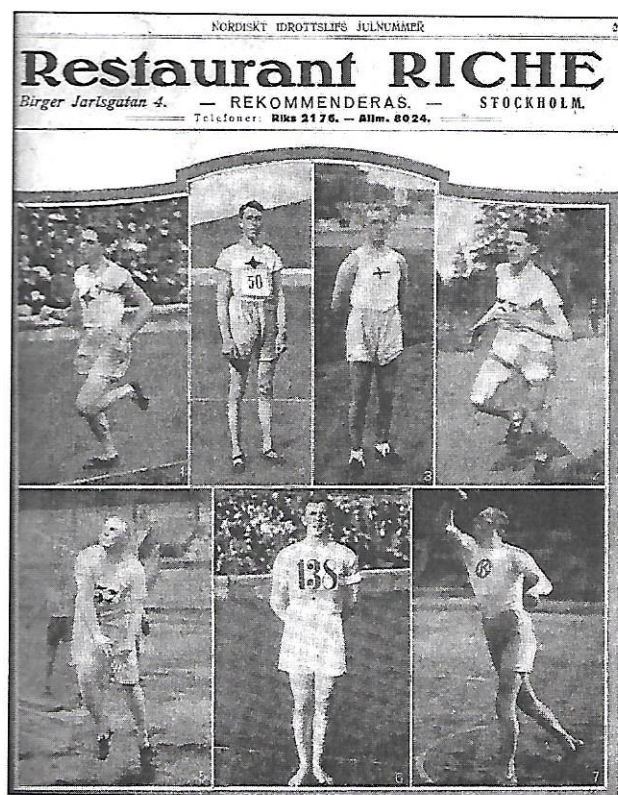
Gille är född 1888 och började sin egentliga träning omkring 1906. Sitt första mästerskap erövrade han redan 1910, men de följande åren var Ugglas i sin bästa form och omöjlig att besegra.

Sedan 1913 ha vi haft tvenne stavhoppare, som varit varandra jämnstarka, nämligen Gille och Hårleman och ett otal gånger ha dessa båda drabbat samman med växlande lycka. Nämda år höjde båda Ugglas rekord till 383 cm, men alla deras senare försök att rubba detsamma har varit fruktlösa, trots att de pressat varandra till det yttersta. Detta år vann Gille engelska mästerskapet i stavhopp

Från och med i år har Gille definitivt tagit ledningen. Vid spelen i somras segrade han med samma resultat som rekordet, ja han gick till och med över 385 men i omhopp. Alltså ännu ett misslyckande! Men den som trodde att Gille nu skulle ge tappat känner honom icke rätt. Betrakta hans drag på bilden och säg om det inte riktigt strålar energi ur den blicken!

På sena hösten reste Gille till Kristiania och nu lyckade han svänga sig över 386. Men det svenska rekordet var inte slaget för det och detta lämnade honom ingen ro. Vid amerikataävlingarna i Stockholm några veckor senare bereddes honom åter ett tillfälle och nu blev han äntligen ensam innehavare av rekordet med samma resultat som i Kristiania.

Blir den svenska turnén till Amerika i sommar av, så kan man vara säker på att Gille där borta kommer att hedra sitt land i kamp mot nya världens stavhoppfenomen. Gille är

Nr 50 Göran Hultin och Clas Gille till höger (i landslagsdressen).

gymnast liksom de flesta andra stavhoppare och har även visat sig god i höjdhopp och skidhoppning.

Ur Nordiskt Idrottslif Julen 1916

EM-brons 1946 och OS-brons 1948

På Nyårsafton fyllde Folke Alnevik 90 år. Folke är en av de mest färgstarka profilerna i Gefle IF:s och Gästriklands friidrottshistoria. Folke är grabben från Lottefors i Hälsingland, som nådde de stora höjderna den långa vägen. Som friidrottare stod han på OS-prispallen 1948, som friidrottsledare satt han i Svenska Friidrottsförbundets styrelse. Som militär blev han internationell fredsofficer och som golfare nyskapande administratör.

Folke Alnevik var och är – En officer och gentleman!

Folke Andersson hette han, då han växte upp i Lottefors och gick i samrealskolan i Bollnäs. I väntan på rälsbussen hem går han in på idrottsplatsen där det pågår klubbmästerskap i tresteg. Folke testade – och vann! Nästa steg blev JDM där han blev fyra. Därpå anmäldes han av någon orsak, Folke vet inte än själv varför, till senior-DM på 800 meter.

17-åriga Folke ställde upp – och vann!

– Jag kände mig nästan lite skyldig, berättar Folke.

– Det fanns en kille som hade kämpat länge utan att vinna. Nu var det hans tur, verkade det som. Till dess jag kom och förstörde för honom...

Avslutning av studierna följdes av värnplikten och fortsättning som anställd underofficer. Detta förde Folke till Gävle inför 1942 års säsong och för en 800-löpare kändes valet givet. Det blev Gefle IF, en förening som då hade sitt mest omtumlande år genom alla tider.

Gefle IF 60 år 1942

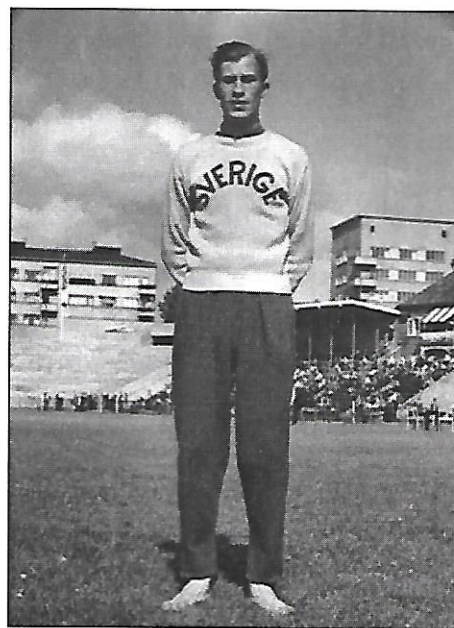
1942 var en jubileumssäsong, GIF fyllde 60 år, och framgångarna var stora. År 1941 hade Gunder Hägg noterat sitt första världsrekord. GIF hade även Erik Arwidsson, världsetta på 3000 m hinder, och andra stjärnor som Ale Thalén, Stav-Erik Nilsson, Erland Asplund.

Men var en klubb i gungning. Gunder var avstängd till 1 juli för brott mot amatörreglerna, ledaren Sven Hellström avstängd för medhjälp. GIF fick inte arrangera tävlingar, ett stort ekonomiskt dråpslag.

I denna miljö blommade Folke ut. 800-löftet blev plötsligt en vass 400-löpare. Han gick ner till 50,1 och sprang SM-finalen där han blev sexa. 11,1 på 100 m och 23,0 på 200 m innebar också stora lyft. Folke blev ankare i starka stafettlag på 4 x 100 m och 4 x 400 m som satte distriktsrekord. Och – han stal showen igen vid ett DM...

– Det fanns en fin klocka uppsatt som pris till den var bäste GIF:are på 400 m vid DM, berättar Folke. – Olle Borgström hade kämpat i flera år och varit nära (det krävdes även en viss tid) och nu var det dags för honom. Men så kom jag. Jag vann DM med 50,8 och fick klockan...

1943 blev med andra världskriget en mellansäsong för Folke, trots 50,3 och 1.58,5. En stor förändring var namnbytet till Alnevik. Inför 1944 skedde en till stor förändring. Folke bytte klubb till I 14 IF. Regementet med många duktiga friidrottare ville samla dem i egen regi. Folke fick sällskap av 800-stjärnan Ingvar Bengtsson (Söderhamn), långlöparens Gustaf Östling (IFK Gävle), längdhopparen Lennart Widell (GGIK) och flera andra.

Europamästerskapen i Oslo 1946, bronsmedalj på 4x400 stafett.

I 14 ny storklubb

Gästrikland hade en ny storklubb och det märktes. I 14 var på vippen att ta medalj vid SM på 4 x 1500 m. Ingvar Bengtsson tog SM-brons på 800 m och man matchade GSGF och GIF i en rad stafetter. För många importörer blev I 14-gästspelet bara ettårigt och snart återstod nästan bara Folke och Gustaf Östling, båda anställda av I 14.

Folke Alnevik hade en bra säsong men det var 1945 som lyftet skulle komma. Folke klev ner klart under 50 sekunder och tog det avgörande steget in i eliten. Han tog brons vid SM, gjorde debut i landslaget i en fredspräglad kamp mot Danmark.

1946 var världen redo att återgå till normalt internationellt tävlande. EM hade tilldelats Oslo och blev en märklig tävling på många sätt:

– Norge hade ju varit ockuperat under kriget, berättar Folke.

– Vi förlades i militärförläggningar, som tyskarna knappt hade hunnit flytta ur. Det var ingen lyx men blev starkt och lyckat på ett annat sätt. Alla nationer bodde ihop, män och kvinnor i samma hus. Till och med Sovjets trupp umgicks med oss övriga. Jag hade mycket trevliga konversationer med de ryska tjejerna, och vi kände alla framtidstro. Jag var ute i Oslo och hjälpte några trevliga ungerska tjejer shoppa. Det var nog mitt idrottslivs finaste upplevelse, menar Folke.

Student-VM i Paris

Tiderna skulle snabbt förändras. Redan året därpå, vid Student-VM i Paris, mötte Folke sina ungerska vänner igen. Men nu var de livrädda och kunde bara prata med honom mycket kort under en joggingtur. De berättade om politruker, övervakning, inläsning på förläggningen och hot. Kalla kriget hade sannerligen börjat.

Men Folke fick tävla också. Han var startman på 4 x 400 m och vann sträckan efter ett fint lopp. Det var en final som Sverige troddes kunna vinna. Men en katastrofal sista växel ställde till det. Det blev brons för svenskarna. Vid SM på 400 m tog Folke åter brons.

1947 gick Folke officersutbildning vid Karlberg. Han valde därför att tävla för Stockholms Studenters IF och det var rätt val. Folke fick äntligen SM-guld då han som slutman säkrade titeln på 4 x 400 m. 3.16,0 gav åtta

tiondelars marginal till IK Mode och ytterligare sex till Örgryte. Vid stora SM tog han silver på 400 m. Därefter var det dags för en ny internationell utmaning.

Student-VM, nu kallad Universaden, avgjordes i Paris och perfekt i tid för officersstudenten Folke. Det blev guld på 400 m med tiden 48,1, en förbättring av personbästa med 0,8 sekund. Dessutom var han med i det svenska lag som vann medleystafetten. Förutom detta fanns det ytterligare en intressant detalj.

– Jag kunde aldrig ta emot min officersfullmakt när jag utnämndes till fänrik, berättar Folke. Det var nämligen exakt samma dag som jag vann 400-finalen i Paris. Förresten var det inte nog med det. Två år senare befordrades jag till löjtnant, exakt den dag jag sprang final vid Militär-VM!

1948 var det dags för OS men förberedelserna blev inte perfekta. Folke var tillbaka i tjänst på I 14 vilket störde en del. Dessutom var de idrottsansvariga på regementet utbytta till nya, ointresserade personer:

– När jag ville bli anmäld till SM på 200, 400 och 400 m häck vägrade den ansvarige. Han sade att jag var anmäld på 400 m och så fick det bli, minns Folke.

Det blev ett nytt SM-silver på 48,6. Det var nytt distriktrekord men den ovannämnde I 14-officeren orkade inte skicka in någon anmälan.

OS i London 1948

Innan SM hade Folke fått uppleva sin andra höjdpunkt – OS i London. På 400 m avancerade han till mellanheat innan det blev stopp. Men huvudgrenen var ju 4 x 400 m och den gav ett både överraskande och tursamt en bronsmedalj.

Folke gjorde en bra startsträcka. Sverige låg hela loppet fyra eller femma. Men med 240 meter kvar hände det osannolika. Jamaica och USA kämpade om guldet när Jamaicas slutman, superstjärnan Arthur Wint, fick muskelbristning och tvingades bryta. Även Italien föll bort. Det blev då brons för Sverige!

Hur dramatiskt det var förstår man då man ser Wints meritlista. Guld vid OS 1948 på 400 m (46,2). Silver på 800 m både 1948 och 1952. Guld och världsrekord på 4 x 400 m 1952.

Hemma i Sverige kände Folke att det var dags för ett klubbyte och chans till både stöttning och stafetter. Gefle IF satsade mest på 800 och uppåt. Istället gick Folke till Gefle

Rune Larsson, Thore Sjöstrand, Folke Alnevik, I 14 Gävle, Stig Lindgård (Sandvikens GK) och Henry Eriksson (Gefle IF).

SGF där Olle Laessker och andra duktiga löpare fanns, ledda av skicklige Rune de Agé.

Stafett-SM gick i Gävle och man var nära medaljer på både 4 x 100 m och 4 x 400 m. Vid SM tog Folke sitt tredje brons på 400 m, hans femte medalj totalt. Ett test på 400 m häck resulterade i distriktrekord 55,0 och nya möjligheter verkade finnas.

Men löparkarriären gick mot sitt slut. Folke tävlade till och med 1951 men hade annat att tänka på. Han hamnade i internationell tjänst och till-

bringade en hel del tid som FN-officer. Dels i Palestina och ännu mer vid gränsen Indien – Pakistan.

Där tog ett nytt intresse fart – golf. Folke hade börjat spela i Sverige men nu blev det mer spel. Han sänkte raskt sitt handicap till imponerande 6,0 och höll mycket god klass långt upp i åren.

Ledaren Folke Alnevik

Nu framträdde ledaren Folke Alnevik. Han kom in i Gävle Golfklubb och gjorde stordåd med banan och hela anläggningen. Det blev en modern anläggning som drevs rationellt. Senare jobbade Folke i Älvkarleby och var initiativtagare till Älvkarleby GK och andra föreningar.

Även inom friidrotten blev han ledare. 1959 bildades Gästriklands Friidrottsförbund (Tidigare var friidrotten en sektion inom Gästriklands Idrottsförbund). Folke Alnevik blev ordförande och var kvar i tolv år. Under hans tid gjordes stora satsningar på utbildning. Han stöttade Bosse Brügges arbete med Allserien och var en av de ansvariga för galorna på Strömvallen i slutet av 1960-talet.

Under tiden i Stockholms Studenter hade Folke en stafettkollega vid namn Matts Carlgren. Denne blev VD för MoDo och ordförande i Svenska Friidrottsförbundet. Genom honom kom Folke med i styrelsen och satt där i sex år.

De senaste åren har Folke med ålderns rätt varit en aktiv pensionär. 90-årsdagen i lägenheten på Staketgatan var ett bra exempel på hur uppskattad Folke fortfarande är. Mängder av vänner och släktingar fanns på plats för att uppvakta och stämningen var ytterst positiv.

Och – Folke återvänder gärna till arenan igen. 2011 arrangerar Gefle IF SM. Folke fick frågan om han skulle vilja vara prisutdelare. Svaret blev: – Det siktas vi på.

MATS ÅKERLIND

GHF gratulerar!

Walter Nyström 94 år 30 december, Folke Alnevik 90 år 31 december, Olle Åberg 85 år 24 januari, Gösta Bergkvist 90 år 29 mars.

Klangens tidiga idrottsminnen

Lennart "Klangen" Andersson, Sandvikens AIK:s och vår förenings mångårige arkivarie, kom mycket tidigt nära idrotten, när han växte upp på Klangberget i Sandviken. Han har ett mycket gott minne är fortfarande nyfiken och har gått skrivarkurser på PRO:s folkhögskola i Gysinge.

Där har han i omgångar och sedan hemma skrivit om det han i alla tider varit intresserad av – bandy, Sandvikens AIK, Klangberget, Stig Sjödin och Sandviken.

Vi i GHF har övertalat vår Klangen att dela med sig av vad han minns ända från 1930-talet.

1936

Olympiad i Berlin där Hitler hade stor propaganda och nekade att hälsa på den färgade Jesse Owens, som vunnit fyra guld. På hösten kom olympiafilmen till biografen Röda Kvarn. Jag fick följa med min far och se filmen. Vilken upplevelse för en åttaårig pojke!

Olympiaboken, skriven av David Jonasson, Mr. Jones, sportchef på Dagens Nyheter, köptes inbunden för 5 kronor. Jag läste den utan och innan och lärde mig de flesta resultaten. Minns dem än i dag fast drygt 75 år har gått sen dess.

Boken har jag kvar. Men den var så sliten att jag fick den lagad på ett tryckeri.

Min första bandyminne av Einar

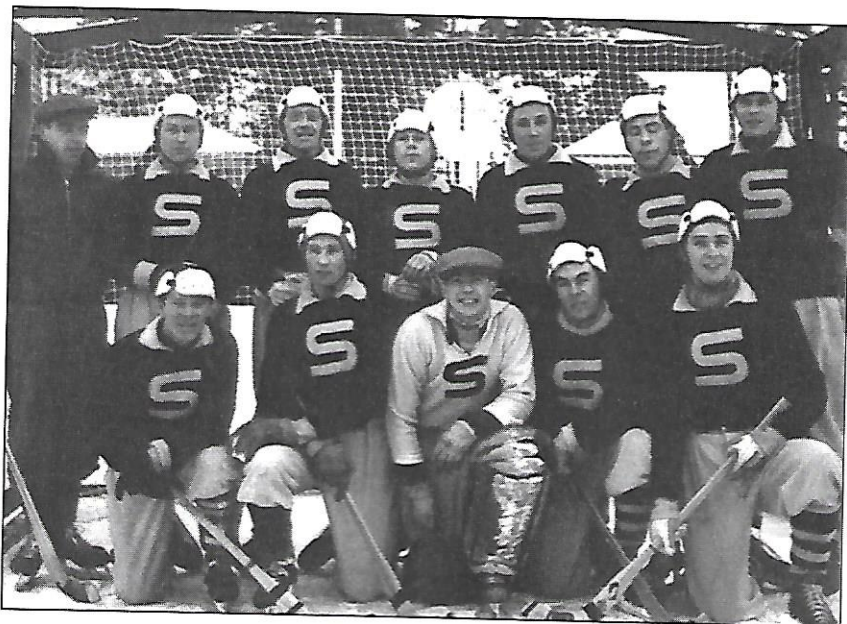
När man som jag är född med ränderna i skinnet, så blir det SAIK som står över allt annat i sportens värld. Min första bandymatch jag har ett klart minne av spelades på Örtavallen 1936 mellan SAIK och Forsbacka. Einar Ask spelade första säsongen i SAIK-tröjan.

Det skulle bli tjugo till, men SAIK:s väg vägen mot division I i bandy hade inletts.

Forsbacka kom med ett ungdomligt lag, där högervingen Oskar Wiger och Olle Grönvall firade triumfer. Deras FIK vände också hem med en 5-2-seger i bagaget.

1938

Ett stort idrottsår i Sandviken. Då arrangerades SM i tiokamp och stafetter på idrottsplatsen som numera kallas Norra IP. Far och jag var där

SAIK:s lag som segrade i allsvenska reservlagsserien år 1955 efter vinst mot Slottsbron på Norra idrottsplatsen i Sandviken med 5-3. Klangen, lagledare, Gunnar Zackrisson, Börje Backe, Bengt Nordström, Olle "Lirarn" Pettersson, Göran "Jyppe" Skoglund, Rolf Sjöstrand, Börje Nilsson, Bertil Olsson, målvakten Lennart "Nina" Malmkvist, Sven Karlsson och Sven-Olov Sjöberg.

och såg Olle Bexell från Matteuspojarna vinna tiokampen.

Brandkärens IF från Stockholm med Henry Kälärne, "Spånga Jim" Jansson, Carlén och Bror Hellström segrade i långa stafetten. MAI från Malmö med Lennart Strandberg vann korta stafetten.

En olycka skedde när bambustaven gick av för en av hopparna.

Jag var 10 år och gick i fjärde klass i Sandbacka Södra Skola. Vi lekte indianer på Orrberget.

1938 var det VM i fotboll i Frankrike. Ivar Eriksson och Olle Källgren från SIF bildade backpar, och Sverige inledde med att spöa Kuba med 8-0. I slutspelet belade Sverige femte plats.

Olle hade värvats från SAIK 1932 och Ivar 1933 till Sandvikens IF.

SAIK:s juniorlag blev distriktsmästare i både fotboll och bandy

Minnen från min ungdomstid

Jag minns när Falu BS med Harald Andersson, diskus-världsrekordhållaren, som också var en bra bandyspelare, kom. Stockholmslagen IK Mode, Järva IS och Hammarby med Svenne Bergqvist i mål var även på Örtavallen. Som IFK Uppsala, IF Vesta, IFK Rättvik med "Storsätra" och "Lillsätra" samt Einar Tätting, Skutskär, Hüge och Tirfing med

Svante Strandkvist.

Norska landslaget var också på besök och fick stryk med 8-5.

Jag växte ju upp på Klangberget och vår skridskoarena var Nybondtjärn, som frös tidigt på höstarna. Det blev även SAIK:s träningsarena för det dröjde innan landbanan på Örtavallen hade is. Det fanns på den tiden endast en uppspölad plan i Sandviken.

Då det blev för mycket snö på tjärnen åkte pojkar vi sparkstötting till Örtä och spelade bandy. Landbandy spelade vi under gatflyktorna på Klangberget, där trafiken var liten. Bussen och bryggarbilen var de enda som ibland störde våra matcher.

1939

Vi hade badat i Jädraån vid Orrberget sedan vi var små, men nu fick jag börja i simkurs vid Gunnarsudden i Storsjön. Där blev man riktigt simkunnig. Ibland cyklade vi till Mölle som Hedåsbadet kallades. Sörtuttsbadet var simklubbens hemvist och där förekom simtävlingar, vattenpolo och prov för simborgarmärken.

Till Öjaren gick färden någon gång fast det var långt för oss småpojkar. Då kunde vi dela på en Pommac vid Öjargården. Den kostade 30 öre. Vid kanalens utlopp i Nybonstjärn fanns ett bad som kallades Spången.

Det var mycket populärt.

En fotbollsplan fanns, Å-plan, där det utkämpades många hårda duster.

Jernvallen hade invigts och stora evenemang avlöste varann. Guldmedaljörerna i brottning från OS i Berlin, Ivar Johansson och Axel Cadier, visade sina färdigheter. Jag fick uppleva detta.

Tyska landslaget i boxning och Berlinpolisen i handboll gästade oss i Sandviken. Det var stora händelser i en ynglings liv.

1939 segrade SAIK i Uppsvenska serien div. III och blev ett topplag i div. II i fotboll under hela 1940-talet. Bandylaget gick upp i div. I där man nådde SM-finalen redan första året.

Lock-Eriks (Erikssons) idoga arbete hade burit frukt.

1939 cyklade Gunnar Mattsson och jag till Gävle vid flera tillfällen. Vi var på Strömvallen och såg både fotboll och friidrott. Gunnar hade två mostrar som bodde i Albion. Dessa hälsade vi på och fick förtäring. Gunnar fick också alltid en slant, när vi åkte hem.

1940

Serietävling på skidor i Västanbyn. Högbo AIK ordnade juniortävlingar, 2 ½, 5 och 10 km. Vi böt om i Einar Hasselbergs källare. Där vi fick sockervatten efter tävlingarnas slut. När det blev kort på socker fick vi bara varmt vatten. Start och mål vid IOGT.

Jag åkte 5 km. Spåret gick över Nyhem ner till Jädraån, runt fåbodar och till Blixtbacken bakom Nyhems ladugård. Därifrån upp på Västanåsen till målet. Striden på halvmilen stod mellan Börje Söderström och Sivert Henningsson, Tore Sjöberg var bäst på kortaste sträckan, Skidorna vallades hos Kalle Ågren på lördag eftermiddagen.

Då var det fullt hus hos Kalle. Nisse Jerner var i högform, och Högbo AIK:s bästa åkare kom dit och fick vallat med Bror Molander i täten. Martin Åberg, Allan Lundkvist, Sven Wallin, Sven och Nils Ågren, Einar Buster Bergström med flera.

Huge-Skutskär på Kastvallen 1940

Nyårsdagen 1940 blev jag bjuden av Gustav Gaude att följa med ett gäng äldre pojkar till Kastvallen och såg Huge och Skutskär spela 2-2. Vi åkte med "Tierparn" Jansson i hans åttasitsiga hyrbil.

Vilken upplevelse för en elvaåring som aldrig varit längre bort än till Örtavallen.

Jag minns särskilt Arne Magnusson, Skutskärs stora stjärna, för hans vita skridskor. Sådana hade bara isprinsessor.

Några problem med vilken klubb jag skulle tillhöra fanns inte. Jag har nu (1995) varit medlem i SAIK i ett halvt sekel.

Årsavgiften för junior var 1945 50 öre. Sune "Fimpen" Eriksson var kassör i SAIK.

Jag gick med reklamskyltar både fram och bak från hotell Gillet (vid Norra IP) och ner på centrum i tre timmar. För det fick jag 3 kronor.

Klangen, vår och SAIK:s mångårige arkivarie, och Lars Blomgren i GHF-styrelsen, på en rastplats när vi i GHF åker på medlemsresa till Stockholm Stockholms Stadion och Bosön.

1941

Skidor var populärt på 1940-talet. Sandvikens Tidnings propagandatävling, där Gunnar Hoffman och Valter Nyström var de stora namnen. Högbo AIK 5x10 kilometer med Brännans IF från Härnösand och backhoppning i Blixtbacken i Högbo bruk.

Sivert Henningsson och jag åkte med tåg till Storvik på skidtävlingen Storviksstafetten 5x10 km. Vi hade skidor med oss och var ute i spåret och hejade på Högbo AIK. Vid målet var det stor spänning för IK Sport ledde före sista sträckan, men Bror Molander förde upp HAIK till seger i hård kamp med IK Sport, Hofors.

1942

När jag gått mina sju skolår och sex veckor i fortsättnings-skolan, började jag som lärling på mekaniska verkstaden i Sandvikens Jernverk den 14 september 1942. Det var en helt ny värld att komma till för en fjortonårig yngling. Min anställning varade till 1993, tala om trotjänare!

Jag är uppvuxen i SAIK och inom arbetarrörelsen och kommer att dö som trogen medlem. Har aldrig tvekat om färdriktningen.

1943

Bycupen i fotboll i Västanbyn

Bollplanen låg uppe på åsen med ett grustag nedanför. Enda skyddet var ett snöstaket, som bollen emellanåt for över. Vi hade ofta endast en boll, så det tog tid innan någon hämtat den i grusgropen.

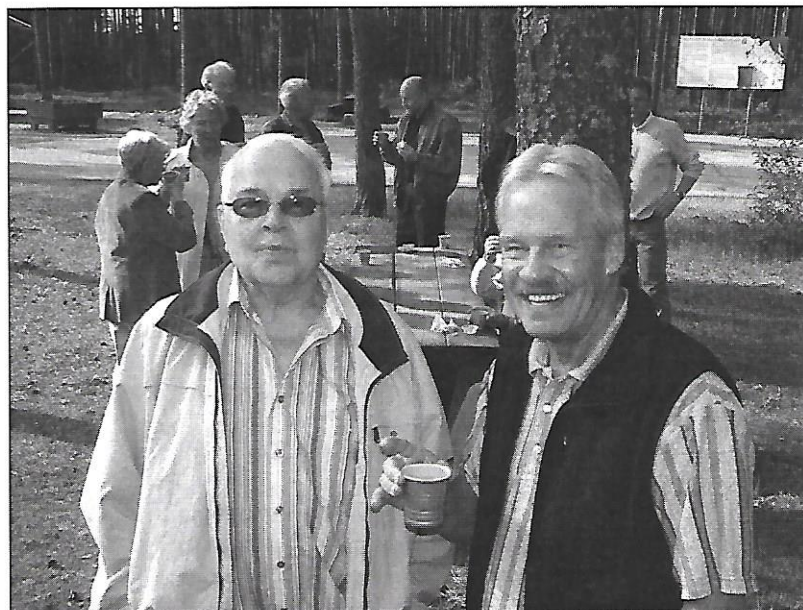
Bredvid bollplanen fanns en dansbana som varit populär på 1930-talet. Under dansbanan fanns två omklädningsrum, där vi bytte om. Utanför fanns en vattentunna, där spelarna tvättade sig.

Man var inte bortskämd på den tiden. Men spela boll och dansa kunde man!

I Bycupen spelade lag från bostadsområdet där man bodde. I lagen spelade de bästa från SIF, SAIK, Örta och Högbo AIK. Det var stort intresse med lag också från Yttre Sandviken, även Östanå.

Intresserade kom på cykel långt från för att titta på. Många spelare låg inkallade, därför kunde flera få chansen att spela, när det blev en plats över i nåt lag.

Yttre Sandviken som kallades IK ÖL och lagledare var Georg Lindberg. Sten Sand, SAIK, var målvakt, Einar Mohlin, SAIK, och Anders Nyberg, Högbo AIK, backar,

centerhalv Bertil Carlbom, SAIK, ytterhalv Olle Eriksson, SAIK, och Åke Andersson, Örtå. I ÖL:s kedja fanns Bernt Lundmark, Gustav Gaude, Birger Magnusson och Bertil Eriksson, SAIK, och Bror Persson, Örtå.

1944

Var jag med SAIK-juniörerna till Uppland dit Lock-Erik (Eriksson) ordnat en resa under midsommarhelgen. Vi åkte tåg från Överhärde till Tärsjö och därifrån till Harbo på cykel. Vi fick äta oss mätta i bondgårdarna där vi bodde. Det var under krigsåren så det var dåligt med mat hemma.

Första SM-guldet i bandy 1945

Det dröjde till 1945 innan vårt (SAIK:s) första SM-guld bärgades. Slottsbron var åter motståndare, men nu segrade vi med 3-2.

Det var största framgången i SAIK:s historia efter underläge i halvtid med 0-2. Åke Lysell kvitterade till 2-2. Det blev förlängning och spel på konstfrysta delen av Stockholms Stadion, där hockeyn höll till.

Einar Ask fick tag i bollen. Dribblade genom hela Slottsbroförsvaret, rundade sen målvakten Evert Nilsson och lade bollen till rätta i målet.

Vilket jubel och vilken hemresa med tåget!

Hösten 1945 fick jag plats i SAIK:s juniorlag och blev lagkapten. Trettondagen spelade vi i Forsbacka på Svartbergsviken mot deras juniorer. I målet stod en yngling på 15 år, Sigge Parling. Inte så konstigt att vi fick stryk.

Vårt A-lag ångade på och tog sig till SM-final mot Västerås SK, och vårt juniorlag blev bjudet till Stockholm och mötte Mälarhöjdens juniorer. Vi vann med 6-0.

SM-finalen i snöyra slutade 0-0. Söndagen efter var det omspel i strålende sol, och SAIK vann med 5-3.

Vilken lycka att få resa till Stockholm två helger efter varandra. Detta får man väl aldrig uppleva igen.

Tankarna går till Lock-Erik, Oskar Blomberg, William Göransson, vår juniorledare, med flera.

Tack allihopa! (Sandviken i mars 1995, Klangen)

I C-laget

År 1947 startade SAIK ett C-lag i bandy, kallat SAIK-trean. Lagledare blev Gösta "Brandis" Johansson med mej som kapten. Det var en brokig samling av gammalt och nytt, men roligt hade vi. I målet stod Åke Backe som hade njurstensproblem. På en danskväll i parken fick han så ont att det blev sjukhusbesök. Där frågade doktor Husmark hur det stod till:

"Jag har spelat bandy, sa Åke.

Har du fått en fåll?, frågade doktorn.

"Nej, det blev fest efteråt!

Jag och John Kling var backar, halv "Hixa", "Tjock-en" Sjöberg och Rolf Bergström, kedjan Börje Nilsson, Kurt Westblom, Arne Sundström, Tage Forsberg, Bengt Sundberg, Bengt Nordström, Bert Östblom, Bertil Eriksson och Bengt Sjögren

Jag minns hur vi åkte tåg till Gävle, spårvagn till Kastvallen och spelade mot Huges trealag. Vi hade dom gamla stickade tröjorna med SAIK på bröstet, egna byxor och Brandis hade överraskat oss med nya strumpor, som han köpt på järnhandeln. Ett verkligt amatörlag.

1950

På fritiden jobbar jag med skridskobanan. Vi var ett gäng SAIK:are som skötte isen. Bandy var förstås nummer ett, men trettonhelgen 1950 blev det isracing. Svenska eliten

med Varg-Olle Nygren i spetsen var på besök. Det var en stor upplevelse.

Bandylaget skötte sig bra och efter en nervpirrande series avslutning i Västanfors stod de våra som seriesegrare och klara för SM-final mot Västerås SK, än en gång på Stockholms Stadion.

Skridskokommittén bjöds med till huvudstaden. Vi reste ner på lördagen. Bodde i de gamla Klarakvarteren. Det regnade på söndagen. Isen var vattenbemängd, så någon stor match blev det inte. VSK vann med 2-1. Därför att deras spelare var lättare än våra.

Einar Ask kom ingen vart men ett mål gjorde han i alla fall.

Första utlandsresan 1951

Vid påskhelgen träffar jag en flicka som skulle bli min livskamrat. På semestern detta år for jag och en kompis till Malmö, där en Sandvikengrabb jobbade på Kockums varv. Det blev några hektiska dagar med besök i Köpenhamn, min första utlandsresa.

Var på fotboll i Helsingborg, Råå IF-Elfsborg slutade 2-3 på Olympia.

På måndagen var det etappmål i Malmö för 6-dagarsloppet på cykel. Vi mötte Widar Tholén, massör från Sandviken. Han bjöd oss till hotell Tunneln, där det var fest efter att cyklisterna fått mat och gått till sängs.

Vi var med de stora grabbarna R:et Eklöf, Ritola, Sven P, Åke Grönberg och Åke Söderblom, som gjorde en filminspelning "Biffen och Bananen" under 6-dagars.

Dagen efter var etappmål i Kristianstad, då var vi med där och en bankett på Frimurarhotellet. På kvällen tog vi sedan natttåget hem till Sandviken.

Sven Karlsson A-lagstränare

På hösten 1954 inledde Sven Karlsson sin långa ledarbana i SAIK, samtidigt ville "Harnäs" sluta som ledare för B-laget, och jag fick förtroendet att leda Sveriges bästa reserver fram till och med 1964.

De första åren med mej som ledare spelade Sven Karlsson vänsterback, och steg inte undan för någon, hur stora dom än var. Sven lade grunden till en ny epok inom SAIK-bandy med annorlunda träning. Han var gymnastikdirektör.

Jag minns särskilt när vi var uppe i Hälsingland och letade is på höstarna, när det inte fanns konstfrysta bandyplaner.

Allsvenska reservlagsserien

Vi tar sju seriesegrar och har fem finalvinster mot söderlagen. Slottsbron två gånger, Katrineholm, Lesjöfors, Örebro på Vinterstadion. Då hade vi "Berra" Öhrn i målet med Lennart Ståhlberg som reserv.

Vilket reservlag har haft två landslagsmålvakter i sina led?

Jag har haft förmånen att uppleva många högtidsstunder inom bandyn från 1930-talet till dags dato. Men det största är att ha varit med om Einar Ask-epoken i SAIK. Han kommer för alltid att vara bandykungen!

(Klangen i december 1999)

Verksamhetsberättelsen 2009

Gästrikedrottens Historiska Förening

Arsmötet 2008

Efter årsmötet för 2008 intervjuade Nils Frölander Tommy Antman BK Falken om hans långa och hängivna arbete för boxningssporten. Kaj Annebrant samtalande med Bo Larsson, Elis Åberg och Bernt Wåhlin om deras framgångar och orientering förr och nu. Lars-Vidar Ström visade en unik färgfilm från Hofors AIF:s vårorientering 1956. Filmen hade han färdigställt med hjälp av Inga Lisa och Gustav Eriksson, vilka även kommenterade filmen.

Styrelsearbetet 2009

GHF har 240 enskilda medlemmar, 41 föreningar och 15 distriktsförbund.

Totalt 296

Under 2009 har styrelsen haft fyra protokollförda sammanträden och däremellan arbetsmöten.

Inför 2010 godkände årsmötet 2008 höjda medlemsavgifter till 75 kr för enskild och 150 kr för förening, medan 200 kr kvarstår för distriktsförbund. Årsmötet godkände också en stadgeändring till val av endast en revisor för granskning av GHF:s ekonomi.

Styrelsen har varit representerad vid idrottshistoriska jubileer och haft kontakter med idrottshistoriska organisationer. GHF har mottagit medlemsblad och skrifter från andra idrottshistoriska organisationer.

Två medlemsblad har styrelsen givit ut. I dessa finns årets verksamhet utförligare skildrad och dokumenterad. Medlemsbladet har distribuerats till andra idrottshistoriska organisationer samt till arkiv, bibliotek, media och museer. Viss försäljning av boken om Gästrikedrotten 100 år har fortsatt, och boken har också vid olika tillfällen delats ut som gåva.

Styrelsen har inventerat och arbetat med principer för arkivering och förvaring av GHF:s handlingar och material, vilket också inventerats.

På Sandvikens Folkbibliotek och i Jernvallens foajé har GHF ansvarat för utställningarna av bland annat Valter Nyströms och Arne Norrbacks prissamlingar. Vår arkivarie Lennart Andersson har mottagit fotbollsutrustning och handlingar från 1920-talet efter Sandvikens bon Sven Nordin, som utvandrade till USA och där spelade fotboll där.

Lars-Vidar Ström har till DVD överfört en film från Centralarkivet i Sandviken. Filmen visar en allsvensk fotbollsmatch på Norra IP 1939 mellan Sandvikens IF och Örgryte IS. För att få mera fakta till filmen har 98-åriga Egon Sundberg, Sandvikens IF, intervjuats.

Från enskilda har GHF fått frågor om hjälp med förvaring och eventuell exponering av prissamlingar. Styrelsen har förklarat att GHF inte har resurser för sådant ansvar, utan har i skrivelse till Gävle Kommun Kultur/Fritid framfört önskemål och förslag hur kommunen i framtiden kan exponera och förvara idrotts- och kulturhistoriskt intressant material.

Våra arrangemang

Inför invigningen av Göransson Arena färdigställde Kaj Annebrant och Lars Vidar Ström ett mediaprogram som visar lokala idrottshistoriska inslag hämtade från TV-sportens arkiv. En film om Sandvikens idrottshistoria producerades också för att användas vid visningar av Arenan. GHF har

medverkat i utbildningen av guider för Göransson Arena

Lördagen 12 september arrangerade GHF en heldag för idrottshistoriker i Göransson Arena. Träffen var även årets arrangemang för medlemmarna. Men dessutom deltog representanter för de idrottshistoriska föreningarna i Dalarna, Hälsingland, Uppland och Sörmland. Ett 80-tal deltagare guidades i grupper på Jernvallen och i Arenan. De kunde också se videoutbudet av klassiska händelser ur Sandvikens idrottshistoria.

Kaj Annebrant ledde ett samtal om utvecklingen av bandyn och dess arenor. I den sakkunniga och erfarna panelen satt: Arne Anderstedt, Lars "Laban" Arnesson, Ulf Fredin, Uppsala, Sigge Parling, Bengt Rogström, Bjursås, och Patrik Södergren.

Konferenser och kontakter

Länsmuseet i Gävle inbjöd i september till ett kulturhistoriskt seminarium i Göransson Arena om idrottsplatser förr och nu. Från GHF deltog Kaj Annebrant, Nils Frölander och Bo Nordlund, vilka där och i andra sammanhang deltagit i debatten om projektet för Strömvallen.

Vid både Idrottshistoriska Riksförbundets ajournerade årsmöte för 2008 och årsmötet för 2009 har Kaj Annebrant representerat GHF och var inbjuden till Gästriklands Cykelförbunds 50-årsjubileum december 2008 för att berätta om cykelsportens historia i landskapet.

Styrelsens tack för 2009

Vi kan sammanfatta ännu ett år då GHF gjort en kulturhistorisk insats tack vare sitt arbete med idrottsrörelsens historia. Vi framför vårt tack till Gästriklands Idrottsförbund och SISU för stöd och gott samarbete

Vi tackar för medlemmarnas uppslutning i GHF. Medlemskaderen är stabil, men styrelsens förhoppning och målsättning är att medlemsantalet växer och att fler medlemmar även är villiga att aktivt engagera sig i det idrottshistoriska arbete, som vår förening bedrivit sedan 1990 och således står inför sitt 20-årsjubileum.

Styrelsen för Gästrikedrottens Historiska Förening

Vem är arkivansvarig i din förening? Har ni ingen? Tillsätt en!

Arkiv Gävleborg (i Gävle) och kommundrivna arkiv som det i Sandviken ger tips och råd om vad som ska sparas och kan gallras ut. Men även om hur fotografier och handlingar bäst förvaras för att inte bli skadade.

* Vi uppvakter föreningar som fyller 50 år eller mera med ett specialdiplom (en gång). Vi delar även ut ett diplom till förtjänta ledare och tidigare aktiva som Walter Nyström, 94 år.

Vi vill också uppmärksamma specialdistriktsförbund och alla föreningar om RF:s krav på att ha en arkivarie i varje förening. Vi vill uppmärksamma Er på att idrottsrörelsen är en av våra största och äldsta folkrörelser.

* Vi vet också att både tidigare aktiva och ledare uppskattar att bli ihågkomna och "sedda" i olika sammanhang. Lämna därför tips till oss om personer som gjort några extra för er! Vi är även intresserade av att ni tänker på medlemsvården och gärna ordnar program, det vi kallar idrottskaféer.

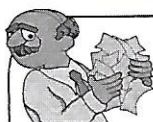
Flera föreningar har regelbundna träffar med olika program.

Verksamhetsplan 2009-2010

- Idrottshistorisk information och utveckling i Gästriklands idrottsföreningar och fyra kommuner
- Samarbete med SISU och Arkiv Gävleborg för dokumentation och arkivering av idrottens historia i Gästrikland
- Verka för att ansvarig arkivarie finns i alla Gästriklands idrottsföreningar
- Idrottshistorisk dokumentation av både föreningar och enskilda personer
- Ökning av medlemsantalet. Satsning på flera distriktsförbund och föreningar
- Utgivning av GHF-medlemsblad, 16 sidor i minst 350 exemplar i april och november
- Arrangemang av idrottshistoriska idrottskaféer och träffar
- Studieresa/studiebesök i idrottshistorisk anda för medlemmarna
- Kontakter och utbyte med grannlänens idrottshistoriska organisationer
- Representation vid idrottshistoriska rikskonferenser och möten
- Få in mer idrottshistoria i Göransson Arena, Sandviken, och Läkerol Arena, Gävle

Förslag till Budget 2010

	Intäkter	Kostn.
Årsavgifter/Medlemsblad	0	16000
Medlemsavgifter	21000	0
Årsmöte/Styrelsemöten	0	2500
Resor/Kontorsmaterial/Porto	0	8000
Medlemsresa	16000	21000
Kurser/Konferenser	0	1200
Uppvaktningar/Gåvor/Utmärkelser	0	2200
Tidsskrifter/Böcker	0	1000
Material/Skyttfönster Jernvallen/Arkiv	0	2500
Övriga Bidrag	4500	0
Idrottsförbundet		
bidrag till medlemsbladet	14000	0
Diverse	1500	2600
Summa kronor	57000	57000

Kassörens ruta:

Våra medlemmar Ola Persson Storvik, Sven Pettersson Sandviken, John Wennman Gävle och Gustav Eriksson Hofors, har lämnat oss i stor sorg och saknad

Vi är för närvarande 240 enskilda medlemmar, 15 distriktsförbund och 41 föreningar. Sammanlagt har vi 296 medlemmar!

Vi har dock utestående obetalda avgifter för år 2010. OBS! Har du bytt adress? Meddela oss den nya!!!

Årsmötet i maj beslöt om att medlemsavgiften höjs år 2010

Förbund/företag: 200 kronor, Förening 150, enskild medlem 75 kronor/år

Betala gärna avgiften genom bankgiro 5602-3559!

Vi hoppas på lika bra stöd för att bevara allas vår Idrottshistoria framöver! OBS! Glöm inte att skriva ditt namn och adress på talongen. Medlemsavgifterna är vår största inkomstkälla och vi vill bli flera:

Ekonomisk redovisning 2009.01.01 till och med 2009.12.31

Utgående balans 2008:

Tillgångar:

Bank	14.573:93
Plusgiro	15.060:29
Böcker i lager	10.400:00
Summa tillgångar:	40.034:22

Skulder och Eget Kapital:

Leverantörsskulder	178:00
Eget Kapital	39.856:22
Summa skulder och eget kapital	40.034:22

Resultaträkning:

Kostnader:

Årsavg. / Medlemsblad	2.178:50
Styrelse & Årsmöte	2.271:00
Resor /Kontorsmatr. /Porto	6.731:50
Regionsträffen Göransson Ar	19.550:00
Kurser/Konferenser	1.795:00
Uppvaktn./Gåva/Utmärkelser	2.200:00
Tidsskrifter/Böcker	1.500:00
Avskrivning böcker	10.400:00
Material/Skyttfönster/Arkiv	3.191:85
Diverse	2.545:00
	52.362:85

Intäkter:

Medlemsavgifter	17.400:00
Regionsträff Göransson Ar.	16.500:00
Bidrag	4.393:00
Försäljning böcker	2.845:00
Diverse	700:00
700:-	

Årets förlust	10.524:85
	52.362:85

Utgående balans: 2009

Tillgångar:

Bank	16.706:08
Plusgiro	28.525:29
Summa tillgångar:	45.231:37

Skulder och Eget Kapital: 2009

Medlemsavgifter 2010	15.900:00
Eget Kapital	29.331:37
Summa skulder o eget kapital	45.231:37